בסוד שיח

שאול שפר

מסירות־נפש על ארץ־ישראל

ישנם תורים ששאלת ויתרו על שטחי ארץ ישראל נחלת אבותינו, היא בשבילם נושא לדיון סלוני בלבד, תוך כדי פיצוח גרעינים, בלילי־שבת, לפני או אחרי תוכנית סלוויזיה איזושהי. כן ויתרו על ירושלים לא יוותרו על ירושלים, אין הנושא הזה מעסיק אותו נכבד מהנושר הישראלי. לא צריך לשבול זה סקרים, כל מזרח בשמיניה, ביומיכון חילוני, תאמר לך כי זוז המצב פחות או יותר. עצוב, אבל בשה־תנ"ך הוא בלתי נסבל בזוב כיתות הלימוד בשביעית ובשמינית, וביקורת המקרא היא השר לטת במחוזותיהם של המחנכים - אז מה הפלא שאנ־ישראל עומדת למכירה, ומהאנפים החי־לוניים אין אפילו ציוץ; ואין כוונתי לפוליטי־קאים ממחנה הימין.

שמעתי לא אחת בשמו של מרן בעל ה"חזון איש" זצ"ל, שאמר כי ארץ־ישראל תשאר בסופו של דבר בידיהם של המאמינים הענניים. סקר שסערסם באחרונה בעתון "הארץ" העלה, כי 98 אחוז מעובדי הזיי"ש ישמחו על כל הצעה לע־בור באחת מהחברות בחו"ל. כך, שלגבי הענים יש כבר קבלות שהם לפחות ישארו כאן. איש אינו מתכנן להציע להם משרות בחו"ל. גם לא קנדה.

אשר למאמינים, בתקופת "קמפ דיוויד" היו מעמדים שקשה להלהיטם על הדשא.

קבוצת יהודים, למעלה ממניין, עיכה הקפות עם תפילה נלווית מסביב לקברו של מרן בעל "אור החיים" הקדוש. הם החזיקו ספר־תורה מיר או במיגו בעת התפילה הזאת. שהיא מותנית בכשרותו המוחלטת של ספר התורה. כל פגם בספר התורה יש בו, על־פי הקבלה, לסכן את חיי אותם האנשים הנושלים חלק בתפילת ההקפות והבזונות. האי־על־פי־כן לא נרתעו למען יהוד־לים, ומרובר בחושבי הקולל.

והיתה תפילת לילה בחברון ליד מערת המכ־פלה, שלוחה, שלוחה!בבכי אמיתי של בעיני־הצאן, לבל תקרע ירושלים ולבל יאבדו ארמות יהודה ושומרון. ונשים רבות לא תולו להתפלל בבתיהן לכשלון החלום הפלשתינאי, והיו הצר מות הסיגופים. אני מכיר יהודי ירושלמי שמאז הסכם אוסלו אינו ישן על מיטה ומתאכזב בתגר מות על ריצפת ביתו. אולי בגלל אלה הסכמותם יהודה ושומרון לעולם ישבו ירושלים לדור ודור.

טרטרים את הפה בכרמי־צור

כ־85 משפחות גרות בכרמי־צור שבאזור הר חברון וכמו כל המתיישבים ביש"ע, הם עוקבים בעניין רב ובראגה אחר ההתפתחויות המדיניות ומתפללים לשלמות ארץ־ישראל. ובימים האי־לה, "בין המצרים", "שלושת השבועות", החלי־טו לתרום את תרומתם הצנועה להבאת שלום בין איש לרעהו ולהרבות באהבת חינם ולתקן את הילעומת זה", שיגאת חינם, שבגינה חרב בית המקדש.

חקרו ומצאו, כי העלייה במיפלס סיפורי לשון הרע וריכילות, חלה בשעות אחה"צ, בעת שהאמהות יוצאות עם הילדים לטייל באויר הצח ונפגשות יחדיו. אשר על־כן סוכם, כי דוב־קא ההתכנסות הזאת תנוהל לשיעור בהלכות "שמירת הלשון", כמרכז חילופ ביניהן לימוד שבועי בספרו של מרן בעל ה"חפץ חיים".

ועל זה אמר הגאון מרדכא באגרתו: "ועל כל רגע והרע שאדם חוטם את פיו - שכה לאות הנ־נוז שאין כל מלאך וברייה יכולים לשער".

שולחנות שבת ברחבות הערים

כשואדמו"ר מלובביץ' זי"ע הכריז על שהות המיבצעים שעל חסידיו לאמצם, ביניהם הנות תפילין לכל יהודי הנקרה בדרכם, לעגו לו הליבי־רלים ורווחו הבדיחות על גריים שמתבקשים להניח תפילין. אחר כך היה מבצע נש"ק (נרות שבת קודש) והאדמו"ר קרא לכל בת־ישראל להי־דליק נר לכבוד השבת. גם לגבי נש"ק לא היתה הסכמה מציבור החסידי.

היום כל המבצעים הללו הם נחלת כולם, כל אחר לפי שיטתו, ומתפשטים ברחוב את היהדי החילוני, שמוכן לשוב למורשת אבותיו. חב"ד לימדה את כל הנועות התשובה להסתער קדימה ולא להתמיין עד שאיזה צעיר חילוני יבוא להתי־עניין בנושאי יהדות.

באחרונה מבצע נש"ק תפס תאוצה חסרת תק־דים, מעבר למעילות השוטפות של נשות חב"ד ובבתי החולים.

יד אלמונית מממנת את כל ההוצאות הכרו־כות בעידוד נשים להדליק נרות־שבת. במספר ערים ברחבי הארץ, פרוסות מתנדבות שולחן שבת מבושה במפה לבנה ועליה נביע לקידוש, חלות ונרות. השולחנות הללו הם תחנות חלוקה לנרות ואליהם מצורפת התפילה והברכה הנאמר בעת הדלקת הנרות.

משיחה עם אחד המעורבים במבצע הזה עולה, כי צייבור חילוני גדול מגלה בו עניין ובהכרה בתים ויראים בזכותו לדאשונב נרות דולקים עם כניסת השבת.

ממנן המיבצע הזה אינו נחשף, כדי שלא יד־ביקו תוויות על המעורבים בו, ותקותנו שהוא יהיה לנחלת הציבור הדתי על כל גווניו. אבל מקוד בלא כלום אי־אפשר, או רק נכתוב שאחד האדמו"רים החשובים מעודד את המעילות האלו, ויש לקוות שסוף סוף יימצא גם התקצב למימון דף שבועי שיתייחס לפרשת השבוע ולאירועים הקרואים של השבוע בשפה וכסגנון שיעניין את הציבור החילוני.

קיים לכך ביקוש, במיוחד לנוכח הדיעקות שהשתלטה על העולם המערבי, ושאין בה כדי להרוות את נישמת היהודי. וכאמור: "אחים לא מפקידים".

"בזק בינלאומי"

"שיחת היום" הוא עתון המגויים של בזק בינ־לאומי והוא אמור לצאת לאור אחת ל־3 חודשים. אני מחזיק בידי את הגיליון מספר אחד שהופץ בי־נו 2000. יש בו, כך נהתר, מדור "מרינה על הכוד־נת", שיתמקד בכל פעם במרינה אחרת - באחריה המרכזיים, באפשרות הסיול והבילוי בה, באתרי אי־נטרנט שיוסיפו מידע שימושי על המרינה ועוד.

בגיליון יוני מסופר על פראג. הכותב הוא רני קרמן. יש בה הכל בכתבה הזאת, כולל רשימת מסעדות, אך היא חפה מכל עניין יהודי.

למיטב ידיעתי, גם אני מנוי על בזק בינלאו־מי ורובים מחברי חובשי הכיפות קיבלו אף הם את "שיחת היום". הביצד אפשר לכתוב על פראג ולהתעלם מכל אתריה היהודיים היופדיים ומו־מסעדות הכשרות המעניינות את התייר הדתי? יש להניח כי חברת בזק בינלאומי מעוניינת בקהל לקוחות מגוון והציבור הדתי הממוסדתי אינו קטן כל כך שאין להתחשב בו.

אין ספק כלל שהאתרים היהודיים בפראג, מעניינים גם לא מעט חילוניים שמגיעים לעיר הזאת, אז למה למשוך אותם מהמסה

מחצרות אדמו"רים וחסידים

"ה' אכסוף עם שבת" תוך כדי הנחת תפילין במטוס

בשבוע שעבר, סיפרתי במדור זה על עזר יר צמן, שבהיותו שר התחבורה, נשבר משיחו קיר דוע של רבי אהרון הגדול מקרלין: "ה' אכסוף נעם שבת", והודה מיד על הפסקת חילולי־שבת ושאלתו אותו אם הוא יכול להשיג לי הקלטה טובה של "ה' אכסוף". הוא משום־מה נשמע לי מתרגש והתעניין מה פתאום אני מחפש דווקא את "ה' אכסוף". סיפרתי לו את־כל הסיפור עם הארשי שלו עם "ה' אכסוף" ואת המשכו ביום שטילפנתי אליו.

"יראי אלוקי זוכר את סיפור השיחה הטלפו־נית של האדמו"ר מלעלוב, רבי משה מרדכי זצוק"ל עם מזכירו של מנחם בגין ז"ל, 'יבדל"א יחיאל קרישאי, בעניין הפצצת הכור האטומי בעיראק. (פורסם במדור זה). זמן קצר לאחר מכן לקח האדמו"ר הקדוש בשבץ מוחי.

בלילות דעתו לא נפגמה אבל גופו, בחלקו שותק ותנועתו הוגבלה. החסידים הרגישו עולי־מות בתפילה וחיפשו כל דרך לעודד רחמים על האדמו"ר. הייתי מאד מקורב לאדמו"ר ובשיחה עם נאמני ביתו עלתה הצעה שאשתו לפרנקפור־רט להשתטח בתחיבות על קברו של הינוקא מקרלין־סטולין, רבי ישראל פרלוב זצוק"ל. והוא סמוך שם בבית העלמין היהודי הישן.

החסידים מימנו לי את הכרטיס ועל־פי הס־דר הטיסות אמור הייתי לשהות בפרנקפורט ארבעה ימים.

הגעתי לפרנקפורט בשבכיטי הולדים ספר־רים ונבשתי ישר לביתו של רבי נפתלי לייטנר ז"ל, יהודי צדיק מופלא הקודם שנשאר בפרנק־פורט אחרי המלחמה, כדי לשקם שם את החיים היהודיים. בירור קצר העלה כי קבר נפץ לוי־ראל אל משפחתו שבבני־ברק. לא ידעתי ממש מה לעשות. כסף אין לי למלן, כי הייתי בטוח שאותאכסן אצל רבי נפתלי וגם איך מגיעים לבית העלמין לא ידעתי. לבסוף עצרתי מונית וביקשתי את הנהג שיסיע אותי לבית העלמין היהודי. שיתדהתי את הנהג ליד שער בית הע־למין שבצמוד אליו קיתתן, ששם יושב השומר. דפקתי על האשנב ואיש לא פתח. למזלי גם הוא לא היה השער סגור. חיפשתי איזושהי פי־רצה לעבור דרכה ולא מצאתי. בסמוך ממוקם בית הקברות של הנוצרים. נכנסתי פנימה ואי־תרתי שם בגדר מקום שדרכו אפשר לקפוץ לבית העלמין היהודי. הצעתי מעבר לגדר את תיק היד שלי טיפסתי, וקפצתי לתוך השלג. לא ידעתי איפה נמצא ה"ציון" של הינוקא, אבל בחסדי ה' וברחמיו, לא עברו אלא דקות ספורות ואני ניצב ליד מצבת הצדיק. פתחתי את ספר תהלים ובמשך 3 שעות שמכתי דמעות לרפואתו של האדמו"ר מלעלוב. בעודי עומד ליד הציון התקרב אלי שומר בית העלמין נרעש ונפחד. הוא רואה בתוך השלג עומד יהו־די עם זקן ופיאות ולבוש חסידי ולא עלה על דעתו שיכול להיות שהוא יהודי. הוא חשב שאחד המתים קם לתחייה. הסבר אחר לא יכול היה להיות לו. החלפתי אותו מהר מאד מלים בניקשתיו, שיעשה לי טובה ויזמין עבורי מונית. כשזו הגי־עה, הודיתי לנהג לנסוע למשרדי "אל־על" בפ־רנקפורט. ניגשתי שם לדיילת ושאלתי אם יש מסוס לארץ ותשובתה היתה: "כן, הוא יוצא בעוד 40 דקות, ויש רק מקום אחד". אמרתי לה שאני לא זקוק ליותר! הדביקה הדיסקיור של "אל־על" על תיק היד שלי, ולא שמה לב, כי הנעתי לפרנקפורט רק לפני כמה שעות. עצר־תי מונית והסברתי לנהג את עובדות החיים, שעליו להזיז בשדה התעופה בתוך דקות. הוא חייך, אבל נתן גז ככל שרגלו יכלה רק ללחוץ.

בשדה התעופה שמעתי את הכרזה קורא שוב ושוב בשמי: גרוסמן גרוסמן, ועוד רחוי בי עליי־תי למסוס. המסוס היה "מפוצץ". חציו בצליי־נים וחציו בספורטאים ישראלים שהתאמנו בגרמניה. אולי הושיבו ליד זוג צליינים. הנ־ראה שלי ריחק אותם, והם ביקשו הסברים על כל ברכה שעשיתי או תפילה שהתפללתי. אמ־רתי בלבי: הקב"ה עשה לי כאלה נסים, אני רוצה לגמול לו במבצע הנחת תפילין. מצד שני התלבטתי: שמא היהודים במסוס לא ירצו להי־ניח תפילין ואז יהיה ח"ו חילול השם כלפי הגויים שיושבים במסוס. אז התנצרתי ומלמל־תי לעצמי: הרי זה רצונו של הרבי מלובביץ' זי"ע, שליחות שבת ברחבות הערים

ואין בלבי שום רבר מלבד קיום הבוונה העליו־נה, והצאתי את התפילין, קמתי ממקומי וקרא־תי לעבר הספרטאים: "חברה, כולכם יוצים להניח תפילין נכון?", הם השיבו לי במקולה: כן, כן. התחלתי במבצע הנחת תפילין כשהוזו שישב לידי, מצלם במצלמת וידאו את כל המ־עמד הזה. הספרטאים שאלו אותי: "מה אתה עושה פה" והשבתי להם בהתחמקות: "הרי אתם רואים". הם שמחו בשבילי: "שמעם היה כראי לך, האי".

ובעודי מחזיר את התפילין לנרתיק הגיע מקצה המסוס בצעדים מהירים אדם גלוי ראש, עם שיער שיבה וזקנו יפות־סראה וביקש להניח תפילין "אבל לבר". הוא לא הצליח במיוחד ושי־תפילין בידו וראיתי איך שנחלי המעות זולגים מעיניו. אמרתי לה אני במוח שאביך נסע לאיזה רבי. "כן, אבל מה אתה יודע מרבני שלנו מהך הלינעי: מהסטולינער, ה'ינוקא" סיפרתי לו שזה עתה אני בא עכשיו מבית העלמין מה'ציון' שלו. ואז התחלתי את המנגינה של "ה' אכסוף" והוא הצטרף אלי בהתרגשות עצומה ושנינו הת־עלמנו מכל המבטים שהושמנו לעברנו.

האיש היה סגן ראש עיריית נתניה, יוסף לי־פשיץ ז"ל, שמשפחתו מוצאה מפינסק ונמנתה על הסיורות סטולין־קרלין.

"היום אחה"צ נזכרתי בכל האירוע הזה, שיש בו כדי ללמד, כי אין להיזהר משום עיכול זמ־עכב כשיושבים למבצעים של הרבי מלובביץ', ואמרתי בלבי, חבל שאין מישהו שאני יכול לה־כתיב לו את כל הסיפור הזה, כדי להפיץ אותו ברבים, משום שאני סוב בנאומים ולא בכתיבה. והנה מן השמים שלחו אותך אלי, כי הרי לא בירבנו כבר כמה חודשים טובים. ואל תרגא בדרך אלינ המנגינה של "ה' אכסוף" בביצוע של אבי שליט"א ושלי".

עיצוב גרפי: יוסי בן עמרי, אמה ולייצקמסקי עורכת המוסף: נעמי גולן